ZŠ Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou
Komenského 95, 517 54 Vamberk
tel. č. 494 541 324
e-mail: skola@zsvamberk.cz

ŠKOLNÍ PROGRAM EVVO

metodik a koordinátor EVVO: Mgr. Jana Teplá

Výchozí materiál:
Metodický pokyn MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty,
Č. j.: 16745/2008-22

Obsah:

1. Vymezení pojmu EVVO
2. Charakteristika školy
3. Dlouhodobé cíle v oblasti EVVO
4. Rozvoj klíčových kompetencí
5. Propojení předmětů, průřezových témat a EVVO
6. Cíle EVVO na naší škole
7. Metody a formy EVVO
8. EVVO na naší škole
9. Pedagogický sbor
10. Spolupráce s rodiči a veřejností
11. Krátkodobý akční plán na školní rok 2025/2026
12. Výstupy a evaluace EVVO

1. Vymezení pojmu EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta vychází z anglického termínu environmental education, kde environment znamená životní prostředí a education se chápe široce jako vzdělávání, výchova či osvěta všech typů cílových skupin, od nejmenších dětí po dospělé. Vzděláváním se rozumí zejména ovlivňování racionální stránky osobnosti, výchovou působení na city a vůli. Osvětou se označují speciální způsoby předávání informací zejména dospělé populaci. EVVO zahrnuje činnosti a aktivity probíhající ve školách a školských zařízeních (formální vzdělávání), v rámci volnočasových aktivit (neformální vzdělávání) i v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců (informální učení) zaměřené na oblast životního prostředí.

EVVO klade důraz především na poznávání životního (přírodního i umělého) prostředí člověka, na uvědomování si nezbytnosti zachovávání podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí.

EVVO dále souvisí nebo se významově překrývá s pojmy environmentální výchova, ekologická výchova, vzdělávání pro udržitelný rozvoj a dalšími.

2. Charakteristika školy

Naše škola podporuje zdravý a harmonický rozvoj osobnosti žáka s přihlédnutím k jeho individuálním schopnostem. Vedeme děti ke zdravému životnímu stylu a k dodržování pravidel obecné slušnosti. Klademe velký důraz na trvalost poznatků a jejich propojenost s praktickým životem. Děti vedeme k iniciativě, samostatnosti a sebehodnocení. Chceme vytvořit u každého žáka pozitivní vztah ke vzdělávání a motivovat ho k celoživotnímu učení. Snažíme se rozvíjet žákovu osobnost s cílem vychovat z něho odpovědného a slušného člověka.

Vytvořit ve škole pozitivní klima, dát stejnou šanci a péči všem žákům, vést děti k dodržování stanovených pravidel, používat co nejefektivnější metody a formy výuky, vést děti ke zdravému životnímu stylu, využívat moderní technologie ve výuce, naučit děti chápat důležitost rovnováhy životního prostředí a vést je k všeobecné samostatnosti – to jsou naše hlavní zásady.

Výchovu a vzdělávání zabezpečuje stabilizovaný pedagogický sbor kvalifikovaných učitelů, asistentek a vychovatelek ve školní družině, který se pravidelně dále vzdělává v různorodých oblastech.

3. Dlouhodobé cíle v oblasti EVVO

- podporovat zdravý a harmonický rozvoj osobnosti žáka s přihlédnutím k jeho individuálním schopnostem
- vést děti ke zdravému životnímu stylu a k dodržování pravidel obecné slušnosti
- zapojit děti do aktivní péče o místo (obec i přírodu), kde žijí
- vést žáky k získání znalostí a dovedností týkajících se vztahů člověka a životního prostředí v lokálním i globálním rozměru
- působit na utváření životního stylu a hierarchie životních hodnot
- vést žáky k zodpovědnosti za chování a vztah k prostředí, ve kterém žije, k prosazování ekologického myšlení a vést k utváření životních postojů
- vést žáky i ostatní zaměstnance školy k aktivnímu třídění odpadů a šetření energie a vody

4. Rozvoj klíčových kompetencí

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

<u>Kompetence k učení</u>

- Vyhledávání souvislostí a chápání světa jako systému, vytváření myšlenkových schémat
- Práce s různými zdroji informací, jejich porovnávání, ověřování a využití v praktickém životě
- Experimentální metody a jejich následné kritické posouzení a vyvození závěrů
- Používání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů
- Třídění přírodnin podle charakteristických znaků

<u>Kompetence k řešení problémů</u>

- Kritické myšlení a uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí a zhodnocení výsledků svých činů (např. odpovědnost jedince za životní prostředí, principy trvale udržitelného rozvoje)
- Využívání různých informačních a komunikačních prostředků
- Praktické ověření správnosti řešení problémů
- Modelové situace ohrožení životního prostředí a způsoby jejich řešení

<u>Kompetence komunikativní</u>

- Vhodná a výstižná formulace názorů a myšlenek
- Zapojování se do diskuze, obhajoba vlastního názoru
- Návrh řešení různých globálních problémů a jeho obhajoba

<u>Kompetence sociální a personální</u>

- Spolupráce ve dvojicích, skupinách
- Realizace projektů

- Sebehodnocení
- Vytváření postojů k okolnímu světu a životnímu prostředí

Kompetence občanské

- Chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
- Respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- Uplatňování principů udržitelného způsobu života v občanském a pracovním jednání
- Odpovědné a ekonomické nakládání s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje, minimalizování negativních vlivů na životní prostředí
- Poznávání přírodních a kulturních hodnot ve svém okolí, chápání příčin a následků jejich poškozování, uvědomění si jedinečnosti svého regionu a jeho potřeb

Kompetence pracovní

- Bezpečné a účinné používání pracovních pomůcek, nástrojů a vybavení
- Ochrana zdraví při práci a dodržování vymezených pravidel
- Osvojení si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a jejich uplatňování v každodenním životě

5. Propojení předmětů, průřezových témat a EVVO

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Pro průřezové téma environmentální výchova je vytvořen volitelný předmět ekologická praktika, který je určen pro žáky osmého ročníku. Dále je toto průřezové téma integrováno do všech vyučovacích předmětů v jednotlivých ročnících, zvláště pak do předmětů prvouka, přírodověda, přírodopis, chemie, vlastivěda, zeměpis, pracovní činnosti, rodinná výchova a občanská výchova.

6. Cíle EVVO na naší škole

- Přiměřeně věku děti seznámit s nutností udržitelného rozvoje na Zemi se všemi jeho klady a současnými zápory.
- Poskytnout dětem co nejširší povědomí o základních vztazích nejen v přírodě, ale i ve společnosti.
- Umožnit dětem poznat jednotlivé složky přírody.
- Vysvětlit dětem sociální aspekty života na Zemi.
- Seznámit děti s nutností ochrany životního prostředí a vytvořit u nich povědomí o tom, že je dobré přírodě pomáhat.
- Naučit děti správně zacházet s odpady – vést děti k třídění odpadu a k pochopení důležitosti předcházení vzniku odpadů.
- Zabývat se regionální problematikou, která má vztah k EVVO. Při pozorování se zaměřit na krásu přírody v našem bezprostředním okolí a v blízkých, státem chráněných, lokalitách.
- Umožnit dětem co nejvíce pobyt venku, který potřebují pro jejich plné fyzické, duševní i sociální zdraví.

7. Metody a formy EVVO

- vyučovací hodiny s využitím odborných učeben
- skupinová práce
- využití venkovních prostor v okolí naší školy
- ekologické projekty
- vycházky do okolí
- výlety
- exkurze
- besedy s odborníky v oblasti EVVO
- práce s přírodními materiály
- praktické činnosti
- práce na školním pozemku
- práce v počítačové učebně – informační zdroje
- kooperativní hry na posílení rozvoje vztahu k přírodě, k lidem, k sobě samému
- vnímání přírody všemi smysly

8. EVVO na naší škole

- Žáci jsou vedeni k třídění odpadu. Na chodbách a ve vestibulu jsou umístěny sběrné nádoby na plasty, papír a nápojové kartony.
- Ve vestibulu školy jsou umístěny sběrné boxy na použité baterie a popelnice na drobné elektrospotřebiče.
- Jednou za rok probíhá kampaň na sběr vysloužilých mobilních telefonů – „Starý mobil pro Remobil“.
- Jednou až dvakrát ročně bývá organizován školní sběr papíru a kartonu.
- Žáci jsou vedeni k úspornému hospodaření s energiemi a vodou.
- Pravidelně probíhá péče o květiny ve třídách.
- Při pracovních činnostech pracují žáci na školním pozemku.
- Jsou organizovány vycházky a výlety s ekologickou tematikou – do přírody, do ZOO apod.
- Jsme zapojeni do školního recyklačního programu RECYKLOHRANÍ – aktivně plníme úkoly celoroční hry a máme vytyčen celoroční cíl školy.
- Jednou ročně organizuje naše škola ve spolupráci se Skauty Vamberk akci Ukliďme Česko – ukliďme Vamberk.

- V rámci oslav Dne Země se žáci účastní vycházek a dle možností a po domluvě s organizacemi a firmami z okolí i exkurzí s ekologickou tematikou a probíhají besedy s odborníky z praxe na ekologické téma:

ročník:	téma:	aktivita:
1.	Voda, Ekosystém řeka	• Vycházka podél řeky Zdobnice kolem ČOV • Soutok řek Zdobnice a Divoké Orlice na Mníšku
2.	les	• Vycházka (stopovaná) do lesa s tematickými úkoly – lesní stromy a další rostliny, houby, živočichové • Obora s lesní zvěří u Vyhlídky ve Vamberku
3.	odpad	• Sběrna druhotných surovin Metal-Vondra Vamberk • Kompostárna Vamberk • Sběrné místo Vamberk
4.	zemědělství	• Zemědělské družstvo Štědrý potok Lupenice
5.	voda	• Úpravna vody Luka Vamberk
6.	zemědělství	• Farma Tichý Záměl • Agroservis Záměl
7.	Voda, ŽP ve městě	• Čistička odpadních vod Vamberk
8.	ŽP ve městě	• MÚ Vamberk – odbor životního prostředí • Beseda a praktická ukázka včelařství nebo rybářství
9.	ŽP ve městě, ekosystémy	• Kooperace žáků 1.a 9. tříd • Stezka s úkoly pro prvňáčky

Přehled exkurzí může být upraven či doplněn dle aktuálních podmínek, možností a potřeb.

9. Pedagogický sbor

- Předpokladem naplňování cílů v oblasti EVVO je osobnost pedagoga, která svým přístupem pozitivně ovlivňuje postoje žáka k životnímu prostředí a napomáhá při pochopení provázanosti oblasti ekonomické, sociální, kulturní a ekologické.
- Při své práci volí pedagogičtí pracovníci vhodné metody, které předpokládají aktivní účast dětí.

10. Spolupráce s rodiči a veřejností

Rodiče i široká veřejnost jsou pravidelně zváni k účasti na vybraných akcích – sběr papíru a kartonu, použitých baterií a mobilních telefonů.

Rodiče s dětmi se pravidelně účastní dílen tvořivosti, při kterých se pracuje s přírodním materiálem.

V rámci Dne Země škola spolupracuje s organizacemi a firmami z Vamberka a okolí a již tradičně ve spolupráci se Skauty Vamberk se koná akce Ukliďme Česko – ukliďme Vamberk, do které je zvána a zapojena i široká veřejnost.

11. Krátkodobý akční plán na školní rok 2026/2027

září	• **vytyčení celoročního cíle Recyklohraní** • průběžný sběr baterií • průběžné plnění úkolů Recyklohraní na 1. a 2. stupni • práce na školním pozemku v průběhu podzimu
říjen	• sběr papíru a kartonu • vyřezávání dýní – práce s přírodním materiálem – zapojení rodičů a veřejnosti • soutěž Přírodovědný klokan
listopad	• Vánoční (adventní) dílny – práce s přírodním materiálem – zapojení rodičů a veřejnosti
prosinec	• kampaň na sběr vysloužilých mobilních telefonů – „Starý mobil pro Remobil“
leden	• kampaň na sběr vysloužilých mobilních telefonů – „Starý mobil pro Remobil“ • průběžná zpráva o plnění Celoročního cíle Recyklohraní • **formulář předání údajů o odpadech v rámci školního sběru – odboru ŽP MÚ Vamberk**
únor	• průběžný sběr baterií
březen	• vycházky do přírody • práce na školním pozemku • soutěž Floristika
duben	• Velikonoční dílny (akce DDM) – práce s přírodním materiálem – zapojení rodičů a veřejnosti • Den Země – vycházky, exkurze a besedy s odborníky • Ukliďme Česko – ukliďme Vamberk – ve spolupráci se Skauty Vamberk – zapojení dětí, rodičů a veřejnosti • **závěrečná zpráva o plnění Celoročního cíle Recyklohraní**
květen	• školní výlety • soutěž Poznávání rostlin a živočichů • soutěž Mladý zahrádkář
červen	• školní výlety • vycházky do okolní přírody • sběr papíru a kartonu

Průběžně po celý rok:

- třídění odpadu
- plnění úkolů a aktivit školního recyklačního programu Recyklohraní.
- zapojení do přírodovědných soutěží

Rámcový program může být doplňován o aktuální akce nebo upraven dle potřeb.

12. Výstupy a evaluace EVVO

Působení směřuje k tomu, že žák po jeho ukončení:

- Umí zhodnotit vliv různých činností člověka na životní prostředí.
- Zná ekologické pojmy.
- Umí se chovat v přírodě.
- Chová se ekologicky v běžném životě.
- Prezentuje výstupy na veřejnosti.

Vypracovala Mgr. Jana Teplá, metodik a koordinátor EVVO